

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مطالعات اجتماعی پایه هشتم

فصل سوم: نوجوانان و قانون

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

آسیب اجتماعی
چیست؟

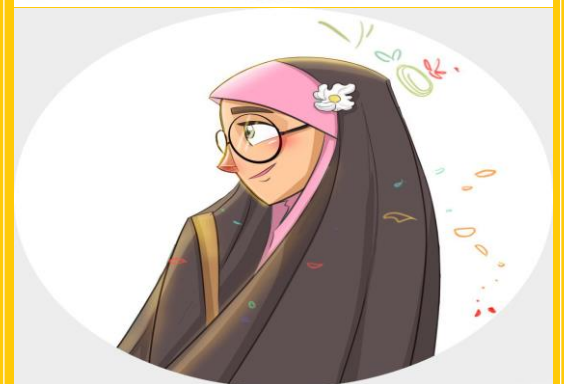
آسیب اجتماعی:

به طور کلی به هر پدیده و مسئله نامطلوب در سلامت اجتماعی و هر شرایطی که برای جامعه اختلال ایجاد کند، آسیب اجتماعی می گویند.

مانند: جنایت، طلاق، پرخاشگری و نزاع، سرقت، فقر، بیسوادی و اعتیاد.

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

دوره نوجوانی

نوجوانان، گروه سنی 12 تا 18 سال را تشکیل می دهند.

در این دوره افراد از نظر جسمانی و ذهنی و اجتماعی دچار تغییر می
شوند.

تغییرات جسمانی = بلوغ

در حال پشت سر گذاشتن کودکی و رسیدن به جوانی و بزرگسالی

تغییرات این دوره ← بروز مسائل مختلف عاطفی و احساسی

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

خصوصیات دوره
نوجوانی

❖ هویت جویی

هویت: احساس و آگاهی و شناخت نسبت به خود

❖ هیجان طلبی و میل به تجربه کردن

❖ استقلال طلبی

❖ حساس شدن نسبت به خود

❖ شک و تردید

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

آسیب های اجتماعی

نوجوانی = فرصتی برای کسب شایستگی و مهارت های زندگی

به علت ویژگی های دوره بلوغ ← افراد حساس تر، روحیه هیجانی و

کنجکاوی ← بیشتر در معرض آسیب های اجتماعی

پرخاشگری
نزاع
اعتیاد
آسیب های اجتماعی

پرخاشگری و نزاع

پرخاشگری و نزاع = نتیجه کنترل (مهار) نکردن خشم
خشم و عصبانیت = احساس طبیعی ← اهمیت بروز رفتار مناسب
هنگام عصبانیت
راه های بیان عصبانیت ← درست و مفید / مضر
افرادی که راه های درست ابراز خشم را یاد نگرفته اند و نمی توانند
به طور معمول خشم خود را کنترل کنند، به افرادی "پرخاشگر"
تبدیل می شوند.

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

پرخاشگری و نزاع

حضرت محمد ﷺ فرمودند:

دشنام و سخن زشت در هیچ موردی
جایز نیست و همانا بهترین مردم
در اسلام، خوش خلق ترین شان
است

نهج الفصاحه

شکل های مختلف بروز پرخاشگری:

- آزار و اذیت
- کتک زدن
- مسخره کردن
- تحقیر کردن دیگران
- بی ادبی نمودن
- ناسزا گفتن
- شکستن و تخریب وسایل

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

پرخاشگری و نزاع

□ نوجوانان پرخاشگر، تحمل کمتری دارند.

□ پرخاشگری در یادگیری و تحصیل علم مشکل به وجود می آورد.

□ گاهی پرخاشگری اثرات جبران ناپذیر به جای می گذارد.

رسول خدا(ص) می فرمایند:

"بدترین مردم، فرد سختگیر بر خانواده است". شخصی پرسید: مراد

از سختگیری بر خانواده چیست؟ فرمودند: هرگاه مرد وارد خانه شد

همسرش بترسد و فرزندش بهراسد و بگریزد و هرگاه از خانه بیرون

رفت همسرش شاد شود.

پرخاشگری و نزاع

□ گاهی اوقات ما از یک موضوع یا رفتار دیگران، عصبانی میشویم.

در اینجا باید یاد بگیریم که خشم خود را کنترل و از راههای صحیح، عصبانیت خود را ابراز کنیم.

□ گاهی اوقات ما در معرض عصبانیت دیگران قرار میگیریم، یعنی

با فردی مواجه میشویم که از دست ما خشمگین است. در اینجا

نیز باید یاد بگیریم چگونه برخورد مناسب داشته باشیم.

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

سه قاعده مهم
هنگام عصبانیت

1) نباید به وسایل یا اموال خودم و دیگران، صدمه بزنم.

2) نباید به دیگران صدمه بزنم.

3) نباید به خودم صدمه بزنم.

شما هنگام عصبانیت، برای آرام شدن، چه کارهایی انجام می

دهید؟

درس پنجم: آسیب های اجتماعی و پیشگیری از آنها

هنگامی که خود و یا دیگران عصبانی هستیم چه کنیم؟

وقتی ما از دست کسی عصبانی هستیم:

- به خدا پناه ببریم و با گفتن ذکر و نام و یاد خدا خود را آرام کنیم.
- نفس های عمیق بکشیم و از یک تا ده بشماریم.
- با رعایت سه قاعده ای که در بالا گفته شد، علت عصبانیت خود را مؤدبانه و آرام بیان کنیم.
- اگر نمی توانیم خود را آرام کنیم، محیط ناراحت کننده را ترک کنیم.
- برای آرام کردن خود از گفت و گو و مشورت با بزرگ ترها کمک بگیریم.
- خوبی های طرف مقابل را به یاد بیاوریم.

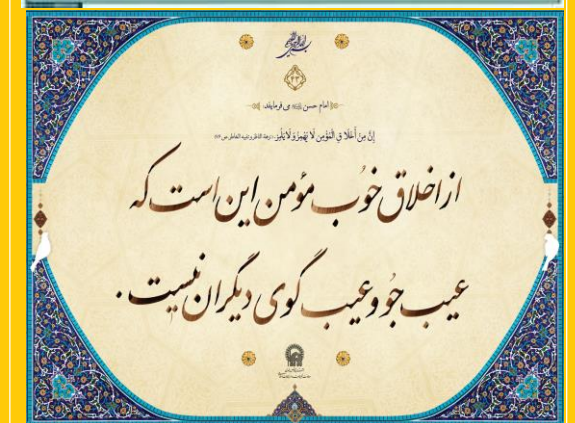
وقتی دیگری از دست ما عصبانی است:

- به آرامی از او سؤال کنیم چرا از دست ما عصبانی است و علت چیست؟
- به حرف های طرف مقابل، خوب گوش کنیم و حرف های او را قطع نکنیم.
- اگر اشتباهی مرتکب نشده ایم، با آرامش توضیح دهیم و اگر اشتباهی کرده ایم عذرخواهی کنیم و راهی برای جبران اشتباه، پیدا کنیم.
- اگر کسی از دست ما خیلی عصبانی است، به طوری که حاضر به شنیدن حرف های ما نیست و ممکن است به ما صدمه بزند، فوراً صحنه را ترک کنیم و از بزرگ ترها کمک بخواهیم.

درس پنجم: آسیب های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

حدیث دربارهٔ خشم

امام علی (ع):

خشم دشمن توست، پس آن را بر خود مسلط مگردان.

(غررالحکم حدیث ۱۳۳۷)

امام صادق (ع):

هر کسی مالک خشم خود نباشد، مالک عقل خود نخواهد بود.

(الکافی جلد ۲)

یکی دیگر از آسیب‌هایی که در هر کشوری افراد و به ویژه جوانان را

تهدید میکند، اعتیاد* به مواد مخدر است.

اعتیاد:

وابستگی جسمی و روانی به یک ماده (مخدر) به طوری که اگر فرد

آن ماده را مصرف نکند، دچار بیقراری، پریشانی و درد میشود و برای

به دست آوردن آن ماده به هر کاری دست میزند.

درس پنجم: آسیب‌های
اجتماعی و پیشگیری از
آنها

مواد مخدر تجربه
ای خطرناک

موادخدر چیست؟

موادی هستند که مصرف آنها تغییراتی روی دستگاه عصبی ایجاد می کند و باعث کم شدن هوشیاری و بی حسی و بی حالی می شوند، اما پس از تمام شدن اثر آن روی مغز، فرد حال بسیار بدی پیدا میکند و مجبور است دوباره به سمت آن ماده برود.

به عبارت دیگر، فرد به آن وابستگی پیدا می کند و حاضر است برای به دست آوردن آن ماده، هر کاری بکند.

درس پنجم: آسیب های اجتماعی و پیشگیری از آنها

برخی از نوجوانان و جوانان که جرأت و مهارت "نه گفتن" را ندارند، تحت تأثیر دیگران قرار می گیرند و به خواسته های آنها پاسخ مثبت می دهند و فریب میخورند.

بعضی دیگر از افراد از روی کنجکاوی یا خودنمایی و اینکه نشان دهند، دیگر بچه نیستند، سیگار و موادمخدر را تجربه (آزمایش) می کنند.

هیچگاه از "نه" گفتن نهراسید، چون ممکن است افسوس نگفتنش ترسناکتر باشد.

قانون مواد مخدر

سناد مبارزه با مواد مخدر

➤ بر طبق قانون، نگهداری و مخفی نمودن، خرید و فروش و
پخش، مصرف، واردات و صادرات * مواد مخدر جرم است.

➤ گاهی قاچاقچیان* مواد مخدر، کودکان و نوجوانان را فریب می
دهند و از آنها سوءاستفاده می کنند و از آنها می خواهند در
مقابل دریافت پولی، مقداری از این مواد را برایشان جابه جا
کنند.

* اگر نوجوانی این کار خطا را بکند، حتی اگر فریب خورده و مجبور
شده باشد، مجرم شناخته شده و به زندان منتقل میشود.*

تعریف جرم و قاچاقچی

جرم: هر عملی که قانون را نقض کند و برای آن مجازاتی تعیین شده باشد (مجازات در پی داشته باشد).

قاچاقچی: فردی که مواد یا کالهایی را به طور غیرقانونی از جایی به جای دیگر حمل کند یا به فروش برساند.